

V Bruseli 14. marca 2019
(OR. en)

7456/19

Medziinštitucionálny spis:
2018/0247(COD)

ELARG 8
COWEB 46
CFSP/PESC 213
RELEX 258
FIN 233
CADREFIN 150
CODEC 670
POLGEN 49
MIGR 33

POZNÁMKA

Od:	Predsedníctvo
Komu:	Rada
Č. predch. dok.:	7210/19
Predmet:	Návrh nariadenia Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa stanovuje nástroj predvstupovej pomoci (IPA III) (prvé čítanie) – čiastočné všeobecné smerovanie

I. ÚVOD

1. Komisia 14. júna 2018 predložila v rámci okruhu 6 („Susedstvo a svet“) viacročného finančného rámca (VFR) na roky 2021 – 2027 návrh nariadenia Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa stanovuje nástroj predvstupovej pomoci (IPA III)¹.

¹ 10184/18 + ADD 1 + ADD 2.

2. V súlade s návrhom Komisie sa nástroj IPA III zameriava na podporu prijímateľov pri prijímaní a implementovaní politických, inštitucionálnych, právnych, administratívnych, sociálnych a hospodárskych reforiem, ktoré sa od týchto prijímateľov požadujú v záujme zaistenia dodržiavania hodnôt Únie a postupného zosúladenia sa s pravidlami, normami, politikami a postupmi Únie so zreteľom na budúce členstvo v Únii. Nástroj IPA III zabezpečuje kontinuitu s nástrojom IPA II (ktorý sa vzťahuje na obdobie rokov 2014 – 2020) a komplementaritu s inými nástrojmi (najmä s Nástrojom susedstva a rozvojovej a medzinárodnej spolupráce – NDICI) a politikami Únie (napr. migrácia, zmena klímy). Navrhované finančné krytie pre nástroj IPA III na obdobie 2021 – 2027 je 14 500 000 000 EUR (v bežných cenách).

II. PRÁCA V OSTATNÝCH INŠTITÚCIÁCH

3. V Európskom parlamente bol spis pridelený Výboru pre zahraničné veci (AFET) a zodpovedajú zaň spoločne dvaja spravodajcovia, José Ignacio Salafranca Sánchez-Neyra (PPE, ES) a Knut Fleckenstein (skupina S&D, DE). Výbor AFET prijal návrh správy, ktorý predložili spoluspravodajcovia, 4. februára 2019 a hlasovanie v pléne sa uskutoční 25. – 28. marca 2019.
4. Európsky hospodársky a sociálny výbor prijal stanovisko na plenárnom zasadnutí 12. decembra 2018².
5. Výbor regiónov prijal stanovisko na plenárnom zasadnutí 5. – 6. decembra 2018³.

² 15601/18.

³ 15622/18.

III. PRÁCA V PRÍPRAVNÝCH ORGÁNOCH RADY

6. Komisia prvýkrát predložila návrh pracovnej skupine pre rozširovanie a krajiny rojújúce o prístúpení k EÚ (COELA) 3. júla 2018. Po prvej všeobecnej diskusii, ktorá sa uskutočnila 10. júla 2018, COELA preskúmala návrh počas rakúskeho predsedníctva na viacerých následných zasadnutiach, počas ktorých rokovania značne pokročili. Správa o pokroku sa COREPER-u predložila 19. decembra 2018⁴.
7. Počas rumunského predsedníctva práce pokračovali na viacerých zasadnutiach pracovnej skupiny COELA vo februári a v marci 2019, na ktorých sa rokovalo o zostávajúcich otázkach a pokračovalo v revízii textu s cieľom zohľadniť obavy delegácií. Zmeny sa urobili najmä v súvislosti s otázkami transparentnosti a inkluzívnosti procesu rozhodovania v rámci výboru IPA s cieľom zabezpečiť, aby sa členským štátom poskytovali primerané informácie a aby sa dostatočne zohľadnilo ich zapojenie a strategické usmernenia. Pokiaľ ide o proces programovania v rámci nástroja IPA, cieľom bolo zabezpečiť, aby pomoc určená prijímateľom bola pružná a predvídateľná, aby sa ňou odmeňovali výsledky a zároveň riešili potreby menej úspešných prijímateľov a aby sa dala upravovať v prípadoch významnej regresie alebo pretrvávajúceho nedostatočného pokroku prijímateľov v oblastiach, na ktoré sa vzťahuje prístup „najskôr základné otázky“.
8. Treba poznamenať, že navrhované nariadenie je súčasťou balíka návrhov súvisiacich s VFR na roky 2021 – 2027, a preto závisí od výsledku týchto horizontálnych rokovaní. Preto sa referenčná suma uvedená v článku 4 ods. 1 nachádza v texte uvedenom v prílohe k tejto poznámke v hranatých zátvorkách. Ustanovenia horizontálnej povahy sa tiež objavujú v hranatých zátvorkách a sú vyňaté z navrhovaného čiastočného všeobecného smerovania, pokiaľ sa nedosiahne pokrok v rokovaní o VFR: týkajú sa celkového cieľa výdavkov rozpočtu EÚ na podporu cieľov v oblasti klímy (odôvodnenie 13), ochrany rozpočtu Únie v prípade všeobecných nedostatkov v oblasti dodržiavania zásady právneho štátu v členských štátoch a tretích krajinách (odôvodnenie 23) a miery spolufinancovania Únie (článok 9 ods. 2).

⁴ 15532/18.

9. V hranatých zátvorkách sa uvádzajú aj niektoré ďalšie časti návrhu. Týkajú sa najmä odkazov na právne akty, o ktorých sa stále rokuje (ako je nariadenie o NDICI a nariadenie o EÚS), ktoré možno bude potrebné aktualizovať na konci rokovaní. Niekoľko ustanovení úzko súvisí s ustanoveniami týchto iných právnych aktov, ktorých znenie sa v neskoršom štádiu, keď sa príslušné rokovania ukončia, bude musieť premietnuť do tohto textu. Týka sa to najmä článku 11 (spolu s príslušnými odôvodneniami 27 a 28) a článku 17.
10. Výbor stálych predstaviteľov 13. marca 2019 preskúmal kompromisné znenie predsedníctva. V nadväznosti na toto rokovanie predsedníctvo súhlasilo s niekoľkými ďalšími zmenami v texte, konkrétne v odôvodnení 6b, odôvodnení 13, článku 7a ods. 5 a prílohe I⁵. Počas rokovania sa ukázalo, že kompromisné znenie predsedníctva je dobrým základom na dosiahnutie čiastočného všeobecného smerovania.

IV. ZÁVER

11. Vzhľadom na uvedené skutočnosti sa Rada vyzýva, aby na zasadnutí 19. marca 2019 dospela k čiastočnému všeobecnému smerovaniu k zneniu uvedenému v prílohe k tejto poznámke. Toto čiastočné všeobecné smerovanie bude predstavovať mandát na budúce rokovania s Európskym parlamentom v kontexte riadneho legislatívneho postupu.

⁵ Dané zmeny sú podčiarknuté v prílohe k tejto poznámke.

2018/0247 (COD)

Návrh

**NARIADENIE EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY,
ktorým sa stanovuje nástroj predvstupovej pomoci (IPA III)⁶**

EURÓPSKY PARLAMENT A RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 212 ods. 2,

so zreteľom na návrh Európskej komisie,

po postúpení návrhu legislatívneho aktu národným parlamentom,

so zreteľom na stanovisko Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru⁷,

so zreteľom na stanovisko Výboru regiónov⁸,

konajúc v súlade s riadnym legislatívnym postupom,

keďže:

- (1) Účinnosť nariadenia (EÚ) č. 231/2014⁹ uplynie 31. decembra 2020. V záujme zachovania efektívnosti Únie v oblasti vonkajšej činnosti by sa mal zachovať rámec na plánovanie a poskytovanie vonkajšej pomoci.

⁶ Zmeny oproti návrhu Komisie sú v tomto dokumente vyznačené **tučnou kurzívou** a symbolom [...], pričom zmeny v porovnaní s predchádzajúcou verziou znenia sú navyše podčiarknuté.

⁷ Ú. v. EÚ C , , s. .

⁸ Ú. v. EÚ C , , s. .

⁹ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 231/2014 z 11. marca 2014, ktorým sa ustanovuje nástroj predvstupovej pomoci (IPA II) (Ú. v. EÚ L 77, 15.3.2014, s. 11).

- (2) Ciele nástroja predvstupovej pomoci sa výrazne odlišujú od všeobecných cieľov vonkajšej činnosti Únie, keďže tento nástroj je zameraný na prípravu prijímateľov uvedených v prílohe I na budúce členstvo v Únii a podporu ich prístupového procesu. Je preto nevyhnutné mať k dispozícii špecializovaný nástroj na podporu rozširovania a zároveň zabezpečiť jeho komplementaritu so všeobecnými cieľmi vonkajšej činnosti Únie, a najmä s Nástrojom susedstva a rozvojevej a medzinárodnej spolupráce (NDICI).
- (3) V článku 49 Zmluvy o Európskej únii (ZEÚ) sa stanovuje, že každý európsky štát, ktorý rešpektuje hodnoty úcty k ľudskej dôstojnosti, slobody, demokracie, rovnosti, právneho štátu a dodržiavania ľudských práv vrátane práv osôb patriacich k menšinám a zaväzuje sa tieto hodnoty podporovať, môže požiadať o členstvo v Únii. Európsky štát, ktorý požiadal o pristúpenie k Únii, sa môže stať členom, len keď sa potvrdí, že spĺňa kritériá členstva stanovené na zasadnutí Európskej rady v Kodani v júni 1993 (ďalej len „kodanské kritériá“), a za predpokladu, že Únia má kapacitu integrovať nového člena. Kodanské kritériá sa týkajú stability inštitúcií zaručujúcich demokraciu, právny štát, ľudské práva a rešpektovanie a ochranu menšín, existenciu fungujúceho trhového hospodárstva, schopnosť zvládať konkurenčný tlak a trhové sily v Únii a schopnosť vziať na seba nielen práva, ale aj povinnosti vyplývajúce zo zmlúv vrátane dodržiavania cieľov politickej, hospodárskej a menovej únie.

- (4) Proces rozširovania vychádza zo stanovených kritérií a spravodlivej a dôslednej podmienenosti. Každý prijímateľ sa posudzuje na základe vlastných zásluh. Cieľom posudzovania dosiahnutého pokroku a identifikácie nedostatkov je poskytnúť prijímateľom uvedeným v prílohe I stimuly a usmernenia na vykonávanie potrebných ďalekosiahlych reforiem. Na to, aby sa perspektíva rozšírenia stala realitou, je naďalej nevyhnutný pevný záväzok dodržiavať zásadu „najskôr základné otázky“¹⁰. Pokrok smerom k pristúpeniu závisí od dodržiavania hodnôt Únie zo strany jednotlivých žiadateľských krajín a ich schopnosti uskutočniť potrebné reformy na zosúladenie ich politického, inštitucionálneho, právneho, administratívneho a hospodárskeho systému s pravidlami, normami, politikami a postupmi platnými v Únii.
- (5) Politika rozširovania Únie je investíciou do mieru, bezpečnosti a stability v Európe a **umožňuje Únii lepšie reagovať na globálne výzvy**. Poskytuje aj väčšie hospodárske a obchodné príležitosti k vzájomnému prospechu Únie a štátov, ktoré sa o členstvo usilujú. Perspektíva členstva v Únii má silný transformačný účinok, ktorý prináša pozitívne demokratické, politické, ekonomické a spoločenské zmeny.
- (5a) Osvojenie si základných európskych hodnôt a zaviazanie sa k nim je voľba, ktorá má zásadný význam pre všetkých partnerov usilujúcich sa o členstvo v EÚ. V súlade s uvedenými skutočnosťami Únia od partnerov očakáva, aby prevzali zodpovednosť, plne sa zaviazali k európskym hodnotám a dôsledne vykonávali potrebné reformy, a to v záujme svojich občanov. To zahŕňa postupné zosúladenie so spoločnou zahraničnou a bezpečnostnou politikou Únie, a to najmä pokiaľ ide o otázky, ktoré sa týkajú významných spoločných záujmov, ako sú napríklad reštriktívne opatrenia a riešenie hybridných hrozieb.**

¹⁰ Prístup „najskôr základné otázky“ prepája právny štát a základné práva s dvoma inými kľúčovými oblasťami prístupového procesu: jednou je správa hospodárskych záležitostí (výraznejšie zameranie sa na hospodársky rozvoj a zlepšenie konkurencieschopnosti) a druhou posilnenie demokratických inštitúcií a reforma verejnej správy. Každá z troch základných otázok je nesmierne dôležitá pre procesy reforiem v kandidátskych krajinách a potenciálnych kandidátoch a rieši kľúčové obavy občanov.

- (6) Európska komisia vo svojom oznámení „*Dôveryhodná perspektíva rozšírenia pre krajiny západného Balkánu a väčšia angažovanosť EÚ v tejto oblasti*“ potvrdila pevnú a na zásluhách založenú perspektívu členstva krajín západného Balkánu v EÚ¹¹. Ide o silné vyjadrenie podpory všetkým krajinám západného Balkánu a prejav angažovanosti EÚ v prospech ich európskej budúcnosti.
- (6a) *Európska únia a jej členské štáty vo vyhlásení zo Sofie a v Agende priorít zo Sofie pre EÚ a západný Balkán opätovne potvrdili svoju jednoznačnú podporu európskej perspektíve západného Balkánu, ako aj svoj záväzok urýchlil' zvyšovanie kvality života občanov v oblasti prepojenia a bezpečnosti, a to na základe príslušných aspektov oznámenia Komisie prijatého 6. februára 2018. Činnosťami podľa tohto nariadenia by sa malo podporovať vykonávanie týchto záväzkov.*
- (6b) *Európska rada udelila štatút kandidátskej krajiny Albánsku, Islandu¹², Čiernej Hore, Severomacedónskej republike, Srbsku a Turecku. Potvrdila európsku perspektívu pre krajiny západného Balkánu. Bez toho, aby boli dotknuté pozície týkajúce sa štatútu alebo akýchkoľvek budúcich rozhodnutí prijatých Európskou radou alebo Radou, krajiny, ktoré požívajú výhody plynúce z takejto európskej perspektívy a ktorým sa neudelil štatút kandidátskej krajiny, možno výhradne na účely tohto nariadenia považovať za potenciálnych kandidátov.*

¹¹ COM(2018) 65 final, k dispozícii na adrese: https://ec.europa.eu/commission/sites/beta-political/files/communication-credible-enlargement-perspective-western-balkans_en.pdf.

¹² *V marci 2015 vláda Islandu požiadala EÚ, aby Island viac nepovažovala za kandidátsku krajinu, avšak bez toho, aby žiadosť Islandu o členstvo oficiálne stiahla.*

- (7) Pomoc by sa mala poskytovať aj v súlade s dohodami, ktoré uzatvorila Únia s prijímateľmi uvedenými v prílohe I. Zameriavať by sa mala najmä na pomoc prijímateľom uvedeným v prílohe I pri posilňovaní demokratických inštitúcií a právneho štátu, reformovaní súdnictva a verejnej správy, dodržiavaní základných práv a podpore rodovej rovnosti, tolerancie, sociálneho začlenenia a nediskriminácie. Takisto by mala podporovať kľúčové zásady a práva vymedzené v Európskom pilieri sociálnych práv¹³.
- (7a) ***Keďže dobré susedské vzťahy a regionálna spolupráca sú základnými prvkami procesu rozširovania, [...] prostredníctvom pomoci by sa malo tiež naďalej podporovať [...] úsilie prijímateľov uvedených v prílohe I o prehlbenie regionálnej, makroregionálnej a cezhraničnej spolupráce, ako aj posilnenie územného rozvoja, a to aj vykonávaním makroregionálnych stratégií Únie. Pomoc by sa mala využívať aj na posilňovanie ich hospodárskeho a sociálneho rozvoja a správy hospodárskych záležitostí a mala by byť základom agendy inteligentného, udržateľného a inkluzívneho rastu, a to aj realizáciou regionálneho rozvoja, rozvoja poľnohospodárstva a vidieka, sociálnych politík a politík zamestnanosti, [...] rozvoja digitálnej ekonomiky a spoločnosti, ako aj podporou výskumu a inovácie, a to aj [...] v kontexte hlavnej iniciatívy s názvom Digitálna agenda pre západný Balkán.***
- (7b) ***Osobitný dôraz by sa mal klásť na vytváranie ďalších príležitostí pre mládež vrátane mladých pracovníkov a zároveň by sa malo zabezpečiť, aby sa tým prispievalo k sociálno-ekonomickému rozvoju prijímateľov uvedených v prílohe I. Cieľom pomoci podľa tohto nariadenia by malo byť aj riešenie problému úniku mozgov.***
- (8) Únia by na základe skúseností svojich členských štátov mala podporovať prechod k pristúpeniu v prospech prijímateľov uvedených v prílohe I. Táto spolupráca by sa mala osobitne zameriavať na výmenu skúseností, ktoré členské štáty získali v procese reforiem.

¹³ Európsky pilier sociálnych práv slávnostne vyhlásený Európskym parlamentom, Radou a Komisiou na Sociálnom samite pre spravodlivé pracovné miesta a rast 17. novembra 2017 v Göteborgu.

- ([...] **8a**) Posilňovanie právneho štátu vrátane boja proti korupcii a organizovanej trestnej činnosti, ako aj dobrá správa vecí verejných vrátane reformy verejnej správy, sú pre väčšinu prijímateľov uvedených v prílohe I naďalej kľúčovými výzvami, ktoré zohrávajú zásadnú úlohu v tom, aby sa prijímatelia priblížili k Únii a neskôr v plnej miere prevzali záväzky vyplývajúce z členstva v Únii. Vzhľadom na dlhodobejšiu povahu reforiem realizovaných v uvedených oblastiach a potrebu zaznamenávať dosiahnutý pokrok by sa finančná pomoc poskytovaná podľa tohto nariadenia mala čo najskôr zamerať na požiadavky vzťahujúce sa na prijímateľov uvedených v prílohe I.
- ([...] **8b**) Komisia by v súlade so zásadou participatívnej demokracie mala podporovať parlamentný dohľad v každej prijímateľskej krajine uvedenej v prílohe I.
- (9) Posilnená strategická a operačná spolupráca medzi Úniou a prijímateľmi uvedenými v prílohe I v oblasti bezpečnosti zohráva kľúčovú úlohu pri účinnom a efektívnom riešení bezpečnostných a teroristických hrozieb.
- (10) Je mimoriadne dôležité, aby sa ešte viac zintenzívnila **medzinárodná a regionálna** spolupráca v oblasti migrácie vrátane **d'alšej konsolidácie kapacít** na riadenie hraníc a **migrácie**, zabezpečovania prístupu k medzinárodnej ochrane, výmeny relevantných informácií, [...] zlepšenia kontroly hraníc a pokračovania nášho úsilia [...] zameraného na **boj proti nelegálnej** migrácii a proti obchodovaniu s ľuďmi a prevádzkačstvu.
- (10a) Komunikačné kapacity prijímateľov uvedených v prílohe I by sa mali posilniť s cieľom zabezpečiť verejnú podporu a chápanie hodnôt EÚ, ako aj výhod a povinností potenciálneho členstva v Únii, a zároveň by sa mal riešiť problém dezinformácií.**

- (13) Prijímatelia uvedení v prílohe I musia byť lepšie pripravení na riešenie globálnych výziev, ako sú napríklad udržateľný rozvoj a zmena klímy, a na zosúladenie s úsilím Únie na riešenie týchto otázok. Tento program odzrkadľuje dôležitosť boja proti zmene klímy v súlade so záväzkami Únie vykonávať Parížsku dohodu a ciele trvalo udržateľného rozvoja, pričom by mal prispieť k uplatňovaniu hľadiska ochrany klímy v politikách Únie a k dosiahnutiu celkového cieľa [25 %] výdavkov rozpočtu EÚ na podporu cieľov v oblasti klímy. Očakáva sa, že akciami v rámci tohto programu sa prispeje na ciele v oblasti klímy prostriedkami vo výške ... [16 %]¹⁴ celkového finančného krytia programu. Relevantné akcie sa určia počas prípravy a implementácie programu, pričom celkový prínos tohto programu by mal byť súčasťou príslušných hodnotení a procesov preskúmania.
- (14) Akcie v rámci tohto nástroja by mali podporovať vykonávanie Agendy 2030 pre udržateľný rozvoj prijatej OSN ako univerzálneho programu, ku ktorému sa v plnej miere zaviazala EÚ a jej členské štáty a ktorý podporili všetci prijímatelia uvedení v prílohe I.
- (15) Týmto nariadením sa stanovuje finančné krytie na jeho obdobie uplatňovania, ktoré má v priebehu ročného rozpočtového postupu predstavovať pre Európsky parlament a Radu hlavnú referenčnú sumu v zmysle [odkaz sa bude podľa potreby aktualizovať podľa novej medziinštitucionálnej dohody: bod 17 Medziinštitucionálnej dohody z 2. decembra 2013 medzi Európskym parlamentom, Radou a Komisiou o rozpočtovej disciplíne, spolupráci v rozpočtových otázkach a riadnom finančnom hospodárení¹⁵].

¹⁴ **O tomto celi sa bude ďalej rokovať v kontexte nariadenia o nástroji IPA III v závislosti od výsledku horizontálnych rokovaní o VFR týkajúcich sa celkových cieľov v oblasti klímy.**

¹⁵ Odkaz sa bude aktualizovať: Ú. v. EÚ C 373, 20.12.2013, s. 1. Dohoda je k dispozícii na adrese [http://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/?uri=CELEX:32013Q1220\(01\)](http://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/?uri=CELEX:32013Q1220(01)).

- (16) Komisia a členské štáty by mali zaručiť súlad, súdržnosť a komplementaritu svojej pomoci, a to najmä prostredníctvom pravidelných konzultácií a častých výmen informácií v priebehu rôznych etáp cyklu pomoci. Mali by sa tiež vykonať potrebné kroky na zaistenie lepšej koordinácie a komplementarity s inými darcami, a to aj prostredníctvom pravidelných konzultácií. **Komisia a členské štáty by tiež mali posilniť koordináciu na miestnej úrovni, aby sa členským štátom zabezpečila možnosť informovanej účasti počas celého procesu plánovania a aby členské štáty mohli lepšie vykonávať svoje úlohy v rámci výboru IPA.** Mala by sa posilniť úloha občianskej spoločnosti, a to v rámci programov, ktoré sa implementujú prostredníctvom vládnych orgánov, ako aj v pozícii priameho prijímateľa pomoci Únie.
- (17) Priority akcie na dosiahnutie cieľov v príslušných oblastiach politiky, ktoré sa budú podporovať v rámci tohto nariadenia, by sa mali definovať v programovacom rámci, ktorý Komisia vypracuje na obdobie viacročného finančného rámca Únie na roky 2021 až 2027 v partnerstve s prijímateľmi uvedenými v prílohe I, a to na základe [...] **rámca politiky rozširovania vymedzeného Európskou radou a Radou, ako aj** [...] špecifických potrieb **prijímateľov**, a v súlade so všeobecnými a špecifickými cieľmi definovanými v tomto nariadení, pričom sa náležite zohľadnia príslušné národné stratégie. V programovacom rámci by sa mali určiť oblasti, na ktorých podporu sa má pomoc poskytovať, spolu s orientačnou alokáciou na jednotlivé oblasti podpory vrátane odhadovaných výdavkov súvisiacich s klímou.

- (18) *Pomoc poskytovaná prijímateľom uvedeným v prílohe I, pokiaľ ide o ich reformné úsilie s ohľadom na členstvo v Únii, je v záujme Únie. Pomoc by sa mala spravovať s výrazným zameraním sa na výsledky a mala by sa líšiť v rozsahu a intenzite, a to v závislosti od výsledkov prijímateľov, a to aj stimulovaním ich odhodlania vykonávať reformy a dosahovať pokrok v ich vykonávaní, najmä pokiaľ ide o právny štát a základné práva, posilňovanie demokratických inštitúcií a reformu verejnej správy, ako aj hospodársky rozvoj a konkurencieschopnosť [...]. Podobne, poskytovaním pomoci by sa mala zabezpečiť predvídateľnosť a rovnováha medzi prijímateľmi, a to pri zohľadnení ich osobitnej situácie, potrieb a kapacít, ako aj podpory poskytnutej v rámci predchádzajúcich nástrojov.*
- (18a) *Ak sa na základe príslušných ukazovateľov zistí, že v oblastiach, na ktoré sa vzťahuje prístup „najskôr základné otázky“, došlo k výraznému zhoršeniu dosahovania pokroku alebo že pretrváva nedostatok pokroku zo strany prijímateľa uvedeného v prílohe I, rozsah a intenzita pomoci by sa mali zodpovedajúcim spôsobom upraviť, a to bez toho, aby boli dotknuté právomoci Rady prijímať reštriktívne opatrenia na základe rozhodnutia o prerušení alebo čiastočnom alebo úplnom obmedzení hospodárskych a finančných vzťahov s jednou alebo viacerými tretími krajinami v súlade s článkom 215 ZFEÚ a právomoc Komisie pozastaviť platby alebo plnenie dohôd o financovaní v súlade s nariadením o rozpočtových pravidlách.*
- (18b) *S cieľom umožniť členským štátom poskytovať vo výbore IPA primerané strategické usmernenia by mala Komisia každoročne posudzovať vykonávanie programovacieho rámca nástroja IPA a poskytnúť pritom opis spôsobu, akým sa uplatnil prístup založený na výkonnosti a zásada spravodlivého rozdelenia („fair-share“). Toto posúdenie by malo zahŕňať aj aktuálny stav, pokiaľ ide o výšku financovania v prípade každého cieľa, ako aj každého prijímateľa uvedeného v prílohe I. Malo by sa ním tiež umožniť výboru IPA disponovať primeranými informáciami a poskytovať usmernenia týkajúce sa upravovania rozsahu a intenzity pomoci.*

- (19) Prechod z priameho riadenia finančných prostriedkov predvstupovej pomoci Komisiou na nepriame riadenie prijímateľmi uvedenými v prílohe I by mal byť postupný a v súlade s príslušnými kapacitami uvedených prijímateľov. ***V konkrétnych oblastiach politiky alebo programu by sa mal zrušiť v prípade, ak prijímateľ uvedený v prílohe I nesplní príslušné povinnosti a nespravuje finančné prostriedky Únie v súlade so zavedenými pravidlami, zásadami a cieľmi.*** Pomoc by naďalej mala využívať štruktúry a nástroje, ktoré sa osvedčili v predvstupovom procese.
- (20) Únia by sa mala snažiť o najefektívnejšie využívanie dostupných zdrojov tak, aby optimalizovala účinok svojej vonkajšej činnosti. Malo by sa to dosiahnuť súdržnosťou a komplementaritou medzi nástrojmi Únie na financovanie vonkajšej činnosti, ako aj vytvorením synergií s inými politikami a programami Únie, ako sú napríklad ***Horizont Európa, Erasmus, Kreatívna Európa alebo Nástroj na prepájanie Európy.*** V príslušných prípadoch to zahŕňa aj súdržnosť a komplementaritu s makrofinančnou pomocou.
- (21) V záujme maximalizácie vplyvu kombinovaných intervencií na dosiahnutie spoločného cieľa by týmto nariadením malo byť možné prispievať na akcie v rámci iných programov, ak sa príspevkami neuhrádzajú tie isté náklady.
- (22) Finančné prostriedky poskytované podľa tohto nariadenia by sa mali použiť na financovanie akcií v rámci medzinárodného rozmeru programu Erasmus, ktorý by sa mal implementovať podľa nariadenia o programe Erasmus¹⁶.

¹⁶ Nové nariadenie o programe Erasmus.

- (23) Na toto nariadenie by sa mali vzťahovať horizontálne rozpočtové pravidlá prijaté Európskym parlamentom a Radou na základe článku 322 Zmluvy o fungovaní Európskej únie. Uvedené pravidlá sú stanovené v nariadení o rozpočtových pravidlách a určujú predovšetkým postup zostavovania a plnenia rozpočtu prostredníctvom grantov, verejného obstarávania, cien, nepriameho plnenia, finančnej pomoci, rozpočtovej podpory, trustových fondov, finančných nástrojov a rozpočtových záruk, ako aj stanovujú kontroly zodpovednosti účastníkov finančných operácií. [Pravidlá prijaté na základe článku 322 ZFEÚ sa takisto týkajú ochrany rozpočtu Únie v prípade všeobecných nedostatkov, pokiaľ ide o zásadu právneho štátu v členských štátoch a tretích krajinách, keďže rešpektovanie zásad právneho štátu je nevyhnutným predpokladom na správne finančné riadenie a účinné financovanie z prostriedkov EÚ.]
- (24) Typy financovania a spôsoby plnenia podľa tohto nariadenia by sa mali zvoliť na základe ich schopnosti splniť špecifické ciele akcií a dosiahnuť výsledky, berúc do úvahy najmä náklady na kontroly, administratívne zaťaženie a očakávané riziko nesúladu. K tomu by malo patriť posúdenie využitia jednorazových platieb, paušálnych sadzieb a jednotkových nákladov, ako aj financovanie nesúvisiace s nákladmi, ako sa uvádza v článku 125 ods. 1 nariadenia o rozpočtových pravidlách.
- (25) Únia by mala aj naďalej uplatňovať spoločné pravidlá pre vykonávanie vonkajšej činnosti. Pravidlá a postupy implementácie nástrojov Únie na financovanie vonkajšej činnosti sú stanovené v nariadení Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. [NDICI]. Na riešenie konkrétnych situácií, najmä v oblasti politiky cezhraničnej spolupráce, poľnohospodárstva a rozvoja vidieka, by sa mali zaviesť dodatočné podrobné ustanovenia.

- (26) Vonkajšia činnosť sa často vykonáva v mimoriadne nestálom prostredí, v ktorom je nevyhnutné neustále a rýchlo sa prispôsobovať vyvíjajúcim sa potrebám partnerov Únie a globálnym výzvam, ako sú ľudské práva, demokracia a dobrá správa vecí verejných, bezpečnosť a stabilita, zmena klímy a životné prostredie a neregulárna migrácia a jej hlavné príčiny. Zosúladenie zásady predvídateľnosti s potrebou rýchlo reagovať na nové potreby si preto vyžaduje prispôsobenie finančnej implementácie programov. Toto nariadenie by v záujme zvýšenia schopnosti Únie reagovať na nepredvídané potreby a zároveň v súlade so zásadou, že rozpočet Únie sa stanovuje raz ročne, malo zachovať možnosť uplatňovať flexibilitu, ktorá je už povolená v nariadení o rozpočtových pravidlách pre iné politiky, konkrétne prenos finančných prostriedkov a opätovné viazanie už viazaných finančných prostriedkov, aby sa zabezpečilo efektívne využitie finančných prostriedkov EÚ pre občanov EÚ aj pre prijímateľov uvedených v prílohe I, čím sa maximalizujú finančné prostriedky EÚ dostupné na intervencie v rámci vonkajšej činnosti EÚ.
- [(27) Nový Európsky fond pre udržateľný rozvoj plus (EFSD+), ktorý nadväzuje na svojho predchodcu, by mal tvoriť integrovaný finančný balík na poskytovanie kapacity financovania vo forme grantov, rozpočtových záruk a iných finančných nástrojov na celosvetovej úrovni, a to aj prijímateľom uvedeným v prílohe I. Riadenie operácií vykonávaných podľa tohto nariadenia [...] by mala naďalej zabezpečovať investičný rámec pre západný Balkán.
- (28) Záruka pre vonkajšie činnosti by mala podporovať operácie EFSD+ a nástroj IPA III by mal prispieť k pokrytiu potrieb v oblasti tvorby rezerv, pokiaľ ide o operácie v prospech prijímateľov uvedených v prílohe I, a to aj v prípade rezerv a záväzkov, ktoré vznikajú v súvislosti s úvermi v rámci makrofinančnej pomoci.]
- (29) Je dôležité zabezpečiť, aby sa programy cezhraničnej spolupráce implementovali koherentne s rámcom stanoveným v programoch vonkajšej činnosti a v nariadení o územnej spolupráci. V tomto nariadení by sa mali stanoviť osobitné ustanovenia o spolufinancovaní.

- (30) Ročné alebo viacročné akčné plány a opatrenia uvedené v článku 8 predstavujú pracovné programy podľa nariadenia o rozpočtových pravidlách. Ročné alebo viacročné akčné plány sa skladajú zo súboru opatrení zoskupených do jedného dokumentu.
- (31) V súlade s *nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ, Euratom) 2018/1046*¹⁷ („nariadenie o rozpočtových pravidlách“), nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ, Euratom) č. 883/2013¹⁸, nariadením Rady (Euratom, ES) č. 2988/95¹⁹, nariadením Rady (Euratom, ES) č. 2185/96²⁰ a nariadením Rady (EÚ) 2017/1939²¹ majú byť finančné záujmy Únie chránené [...] primeranými opatreniami vrátane prevencie, zisťovania, nápravy a vyšetrovania nezrovnalostí **vrátane** [...] podvodov, vymáhania stratených, nesprávne vyplatených alebo nesprávne použitých finančných prostriedkov a v prípade potreby ukladania administratívnych sankcií. Konkrétne môže Európsky úrad pre boj proti podvodom (OLAF) vykonávať v súlade s nariadením (EÚ, Euratom) č. 883/2013 a nariadením (Euratom, ES) č. 2185/96 administratívne vyšetrovania vrátane kontrol a inšpekcií na mieste s cieľom zistiť, či nedošlo k podvodu, korupcii alebo akémukoľvek inému protiprávnemu konaniu poškodzujúcemu finančné záujmy Únie. Európska prokuratúra môže v súlade s nariadením (EÚ) 2017/1939 vyšetrovať a sťahovať [...] **trestné činy poškodzujúce** finančné záujmy Únie [...], ako sa stanovuje v smernici Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2017/1371²². V súlade s nariadením o rozpočtových pravidlách má každá osoba alebo každý subjekt, ktoré prijímajú finančné prostriedky Únie, v plnej miere

¹⁷ *Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ, Euratom) 2018/1046 z 18. júla 2018 o rozpočtových pravidlách, ktoré sa vzťahujú na všeobecný rozpočet Únie, o zmene nariadení (EÚ) č. 1296/2013, (EÚ) č. 1301/2013, (EÚ) č. 1303/2013, (EÚ) č. 1304/2013, (EÚ) č. 1309/2013, (EÚ) č. 1316/2013, (EÚ) č. 223/2014, (EÚ) č. 283/2014 a rozhodnutia č. 541/2014/EÚ a o zrušení nariadenia (EÚ, Euratom) č. 966/2012 (Ú. v. EÚ L 193, 30.7.2018. s. 1).*

¹⁸ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ, Euratom) č. 883/2013 z 11. septembra 2013 o vyšetrovaniach vykonávaných Európskym úradom pre boj proti podvodom (OLAF), ktorým sa zrušuje nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1073/1999 a nariadenie Rady (Euratom) č. 1074/1999 (Ú. v. EÚ L 248, 18.9.2013, s. 1).

¹⁹ Nariadenie Rady (ES, Euratom) č. 2988/95 z 18. decembra 1995 o ochrane finančných záujmov Európskych spoločenstiev (Ú. v. ES L 312, 23.12.1995, s. 1).

²⁰ Nariadenie Rady (Euratom, ES) č. 2185/96 z 11. novembra 1996 o kontrolách a inšpekciách na mieste, vykonávaných Komisiou s cieľom ochrany finančných záujmov Európskych spoločenstiev pred spreneverou a inými podvodmi (Ú. v. ES L 292, 15.11.1996, [...] s. 2).

²¹ Nariadenie Rady (EÚ) 2017/1939 z 12. októbra 2017, ktorým sa vykonáva posilnená spolupráca na účely zriadenia Európskej prokuratúry (Ú. v. EÚ L 283, 31.10.2017, s. 1).

²² Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2017/1371 z 5. júla 2017 o boji proti podvodom, ktoré poškodzujú finančné záujmy Únie, prostredníctvom trestného práva (Ú. v. EÚ L 198, 28.7.2017, s. 29).

spolupracovať pri ochrane finančných záujmov Únie, udeliť Komisii, úradu OLAF, [...] Európskej prokuratúre v *prípade tých členských štátov, ktoré sa zúčastňujú na posilnenej spolupráci podľa nariadenia (EÚ) 2017/1939*, a Európskemu dvoru audítorov potrebné práva a prístup a zabezpečiť, aby všetky tretie strany zúčastňujúce sa na implementácii finančných prostriedkov Únie udelili rovnocenné práva. Prijímatelia uvedení v prílohe I by takisto mali bezodkladne nahlasovať Komisii nezrovnalosti, ktoré boli predmetom prvého správneho alebo súdneho zistenia, vrátane podvodov, a naďalej ju informovať o napredovaní správnych a súdnych konaní. Keďže cieľom je zosúladenie osvedčených postupov v členských štátoch, toto nahlasovanie by sa malo uskutočňovať elektronicky prostredníctvom systému riadenia nezrovnalostí, ktorý zaviedla Komisia.

[(32) [...]]

- (33) V záujme zabezpečenia jednotných podmienok na vykonávanie tohto nariadenia, a to najmä pokiaľ ide o špecifické podmienky a štruktúry nepriameho riadenia v prípade prijímateľov uvedených v prílohe I a o implementáciu pomoci pre rozvoj vidieka, by sa vykonávacie právomoci mali preniesť na Komisiu. Tieto právomoci by sa mali vykonávať v súlade s [nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 182/2011²³]. Pri určovaní jednotných podmienok vykonávania tohto nariadenia by sa mali zohľadniť skúsenosti získané pri riadení a implementácii predvstupovej pomoci v minulosti. Ak si to vývoj situácie vyžaduje, uvedené jednotné podmienky by sa mali zmeniť.
- (34) Právomoc výboru zriadeného podľa tohto nariadenia by sa mala vzťahovať aj na právne akty a záväzky podľa nariadenia (ES) č. 1085/2006²⁴ a nariadenia (EÚ) č. 231/2014, ako aj na vykonávanie článku 3 nariadenia Rady (ES) č. 389/2006²⁵.
- (35) S cieľom umožniť čo najrýchlejšie uplatňovanie opatrení stanovených v tomto nariadení by toto nariadenie malo nadobudnúť účinnosť *[...]* [[...] dvadsiatym] dňom po jeho uverejnení v *Úradnom vestníku Európskej únie*,

PRIJALI TOTO NARIADENIE:

²³ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 182/2011 zo 16. februára 2011, ktorým sa ustanovujú pravidlá a všeobecné zásady mechanizmu, na základe ktorého členské štáty kontrolujú vykonávanie vykonávacích právomocí Komisie (Ú. v. EÚ L 55, 28.2.2011, s. 13).

²⁴ Nariadenie Rady (ES) č. 1085/2006 zo 17. júla 2006, ktorým sa ustanovuje nástroj predvstupovej pomoci (IPA) (Ú. v. EÚ L 210, 31.7.2006, s. 82).

²⁵ Nariadenie Rady (ES) č. 389/2006 z 27. februára 2006, ktorým sa vytvára nástroj finančnej podpory na stimulovanie hospodárskeho rozvoja komunity cyperských Turkov a ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie (ES) č. 2667/2000 o Európskej agentúre pre obnovu (Ú. v. EÚ L 65, 7.3.2006, s. 5).

KAPITOLA I

VŠEOBECNÉ USTANOVENIA

Článok 1

Predmet úpravy

Týmto nariadením sa ustanovuje program „nástroj predvstupovej pomoci“ (ďalej len nástroj „IPA III“).

Stanovujú sa v ňom jeho ciele, rozpočet na obdobie 2021 – 2027, formy pomoci Únie a pravidlá poskytovania takejto pomoci.

Článok 2

Vymedzenie pojmov

Na účely tohto nariadenia sa [...] [...] **uplatňuje** toto vymedzenie pojmov:

„cezhraničná spolupráca“ je spolupráca medzi členskými štátmi [...] a prijímateľmi uvedenými v prílohe I, *ako sa uvádza v [článku 3 ods. 1] písm. b) [nariadenia o EÚS²⁶]*, medzi dvoma alebo viacerými prijímateľmi uvedenými v prílohe I alebo medzi prijímateľmi uvedenými v prílohe I a krajinami a územiaми uvedenými v prílohe I k [nariadeniu o NDICI] [...].

²⁶ COM(2018) 374 final – návrh nariadenia Európskeho parlamentu a Rady o osobitných ustanoveniach týkajúcich sa cieľa Európska územná spolupráca (Interreg) podporovaného z Európskeho fondu regionálneho rozvoja a vonkajších finančných nástrojov.

Článok 3

Ciele nástroja IPA III

1. Všeobecným cieľom nástroja IPA III je podpora prijímateľov uvedených v prílohe I pri prijímaní a implementovaní politických, inštitucionálnych, právnych, administratívnych, sociálnych a hospodárskych reforiem, ktoré sa od týchto prijímateľov požadujú v záujme zaistenia dodržiavania hodnôt Únie a postupného zosúladenia sa s pravidlami, normami, politikami a postupmi Únie so zreteľom na ***budúce*** členstvo v Únii, čím sa prispieva k ich stabilite, bezpečnosti a prosperite.
2. Nástroj IPA III má tieto špecifické ciele:
 - (a) posilniť právny štát, demokraciu [...] a dodržiavanie ľudských práv [...] a základných [...] ***slobôd; to zahŕňa najmä podporu reformy súdnictva, posilnenie bezpečnosti a boj proti korupcii a organizovanej trestnej činnosti, dodržiavanie medzinárodného práva, priaznivé prostredie pre občiansku spoločnosť, dodržiavanie práv osôb patriacich k menšinám a podporu rodovej rovnosti***, ako aj ***podporu*** na účely zlepšenia riadenia migrácie vrátane riadenia hraníc a ***boja proti nelegálnej migrácii***;
 - (b) posilniť účinnosť verejnej správy a podporiť štrukturálne reformy a dobrú správu vecí verejných na všetkých úrovniach;
 - (c) formovať pravidlá, normy, politiky a postupy prijímateľov uvedených v prílohe I tak, aby boli v súlade s pravidlami, normami, politikami a postupmi Únie, a posilniť ***regionálnu spoluprácu***, zmierenie a dobré susedské vzťahy, ako aj medziľudské kontakty a ***strategickú komunikáciu***;
 - (d) posilniť hospodársky a sociálny rozvoj, ***pričom sa má osobitná pozornosť venovať mladým ľuďom***, a to aj prostredníctvom zvýšenej pripojiteľnosti a regionálneho rozvoja, poľnohospodárstva a rozvoja vidieka, sociálnych politík a politík zamestnanosti, posilniť ochranu životného prostredia, zvýšiť odolnosť proti zmene klímy, urýchliť prechod na nízkouhlíkové hospodárstvo a rozvíjať digitálnu ekonomiku a spoločnosť [...];

(e) podporovať územnú *spoluprácu vrátane* [...] cezhraničnej, *nadnárodnej, námornej a medziregionálnej* spolupráce.

3. V súlade so špecifickými cieľmi tematickej priority poskytovania pomoci v závislosti od potrieb a kapacít prijímateľov uvedených v prílohe I sa uvádzajú v prílohe II. Tematické priority pre oblasť cezhraničnej spolupráce medzi prijímateľmi uvedenými v prílohe I sa uvádzajú v prílohe III. Každá z uvedených tematických priorít môže prispieť k dosiahnutiu viac ako jedného špecifického cieľa.

Článok [...] 3a

Ustanovenia o vzájomnom vzťahu medzi programami

1. Vykonávaním tohto nariadenia sa zabezpečí konzistentnosť, synergie a komplementarita s inými oblasťami vonkajšej činnosti Únie a s inými príslušnými politikami a programami Únie, ako aj súdržnosť politik v záujme rozvoja.
2. [Nariadenie o NDICI] sa vzťahuje na činnosti implementované podľa tohto nariadenia v prípadoch, na ktoré sa odkazuje v tomto nariadení.
3. Nástrojom IPA III sa prispieva k činnostiam stanoveným v nariadení [[...] Erasmus²⁷]. Na využívanie uvedených finančných prostriedkov sa uplatňuje [nariadenie (EÚ) o programe Erasmus]. Na tento účel sa musí príspevok z nástroja IPA III zahrnúť do jednotného [...] programového dokumentu uvedeného v článku 11 ods. 7 [nariadenia o NDICI] a prijať v súlade s postupmi stanovenými v uvedenom nariadení. ***Tento programový dokument obsahuje orientačnú minimálnu sumu, ktorá sa má prideliť na opatrenia stanovené podľa nariadenia [(Erasmus)].***

²⁷ COM(2018) 367 final – návrh nariadenia Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa zriaďuje „Erasmus“: program Únie pre vzdelávanie, odbornú prípravu, mládež a šport, a ktorým sa zrušuje nariadenie (EÚ) č. 1288/2013.

4. Pomoc v rámci nástroja IPA III možno **tiež** poskytovať na typy akcií stanovené v Európskom fonde regionálneho rozvoja a Kohéznom fonde²⁸, Európskom sociálnom fonde plus²⁹ a Európskom poľnohospodárskom fonde pre rozvoj vidieka³⁰.
5. Z fondu [EFRR]³¹ sa prispieva na programy alebo opatrenia zriadené na účely cezhraničnej spolupráce medzi prijímateľmi uvedenými v prílohe I a členskými štátmi. Tieto programy a opatrenia prijíma Komisia v súlade s článkom 16. Výška príspevku z programov IPA – [...] **cezhraničná spolupráca** sa určuje podľa článku 10 ods. 3 [nariadenia o EÚS]. Programy cezhraničnej spolupráce v rámci nástroja IPA sa riadia v súlade s [nariadením o EÚS].
6. Nástrojom IPA III sa môže prispievať na programy alebo opatrenia nadnárodnej a medziregionálnej spolupráce, ktoré sú zriadené a implementované podľa [nariadenia o EÚS], **pričom sa v prípade potreby zohľadnia makroregionálne stratégie a stratégie pre morské oblasti**, a na ktorých sa zúčastňujú prijímatelia uvedení v prílohe I k tomuto nariadeniu.
7. Na akcie stanovené v tomto nariadení môžu podľa potreby a v súlade s článkom 8 prispievať aj iné programy Únie pod podmienkou, že sa príspevkami neuhrádzajú tie isté náklady. Toto nariadenie môže prispieť aj k opatreniam stanoveným v rámci iných programov Únie pod podmienkou, že sa príspevkami neuhrádzajú tie isté náklady. V takýchto prípadoch sa v pracovnom programe zahŕňajúcom uvedené akcie stanoví, ktorý súbor pravidiel sa uplatňuje.

²⁸ COM(2018) 372 final – návrh nariadenia Európskeho parlamentu a Rady o Európskom fonde regionálneho rozvoja a Kohéznom fonde.

²⁹ COM(2018) 382 final – návrh nariadenia Európskeho parlamentu a Rady o Európskom sociálnom fonde plus (ESF+).

³⁰ COM(2018) 392 final – návrh nariadenia Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa stanovujú pravidlá týkajúce sa strategických plánov, ktoré majú zostaviť členské štáty v rámci spoločnej poľnohospodárskej politiky (strategické plány SPP) a ktoré sú financované z Európskeho poľnohospodárskeho záručného fondu (EPZF) a Európskeho poľnohospodárskeho fondu pre rozvoj vidieka (EPFRV), a ktorým sa zrušuje nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1305/2013 a nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1307/2013.

³¹ COM(2018) 372 final – návrh nariadenia Európskeho parlamentu a Rady o Európskom fonde regionálneho rozvoja a Kohéznom fonde.

8. Za riadne odôvodnených okolností a s cieľom zaručiť súdržnosť a účinnosť financovania Únie alebo s cieľom podporovať regionálnu spoluprácu sa Komisia môže rozhodnúť rozšíriť oprávnenosť akčných programov a opatrení uvedených v článku 8 ods. 1 na krajiny, územia a regióny, **ktoré by inak neboli oprávnené na financovanie podľa článku 3 ods. 1** [...], ak takýto program alebo opatrenie, ktoré sa má implementovať, je globálnej, regionálnej alebo cezhraničnej povahy.

Článok [...] 3b

Rozpočet

1. Finančné krytie na implementáciu nástroja IPA III na obdobie 2021 – 2027 je [14 500 000 000 EUR v bežných cenách].
2. Suma uvedená v odseku 1 sa môže použiť na [...] **financovanie podporných opatrení** určených na implementáciu programu, ako sú prípravné, monitorovacie, kontrolné, audítorské a hodnotiace činnosti vrátane systémov informačných technológií na úrovni inštitúcií **v súlade s článkom 20 [nariadenia o NDICI]** [...].

KAPITOLA II

STRATEGICKÉ PLÁNOVANIE

Článok 6

Politický rámec a všeobecné zásady

1. ***Pomoc podľa tohto nariadenia sa poskytuje v súlade s [...] rámcom politiky rozširovania vymedzeným Európskou radou a Radou, dohodami stanovujúcimi právne záväzný vzťah s prijímateľmi uvedenými v prílohe I, a to pri náležitom zohľadnení [...] príslušných uznesení Európskeho parlamentu, oznámení Komisie alebo spoločných oznámení Komisie a vysokého predstaviteľa Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku [...]. Komisia zabezpečuje súdržnosť medzi pomocou a rámcom politiky rozširovania.***
2. V programoch a akciách podľa tohto nariadenia sa ***pri dosahovaní špecifických cieľov uvedených v článku 3 zohľadňujú tieto horizontálne priority***: zmena klímy, ochrana životného prostredia a rodová rovnosť a podľa potreby sa v nich riešia vzájomné prepojenia medzi cieľmi trvalo udržateľného rozvoja³², pričom cieľom je podporovať integrované opatrenia, ktoré môžu vytvárať súvisiace prínosy a ucelene splňať viaceré ciele.
- 2a. ***Komisia v súčinnosti s členskými štátmi prispieva k plneniu záväzkov Únie týkajúcich sa zvýšenej transparentnosti a zodpovednosti pri poskytovaní pomoci, a to aj sprístupňovaním informácií o objeme a pridelovaní pomoci prostredníctvom webových databáz, pričom zaručí porovnateľnosť údajov, ľahký prístup k nim a ich jednoduchú výmenu a zverejňovanie.***

³²https://ec.europa.eu/europeaid/policies/sustainable-development-goals_en

3. Komisia a členské štáty spolupracujú pri zabezpečovaní súdržnosti a usilujú sa zabrániť zdvojovaniu pomoci poskytovanej v rámci nástroja IPA III a inej pomoci poskytovanej Úniou, členskými štátmi a Európskou investičnou bankou (**EIB**) v súlade so stanovenými zásadami na posilnenie operačnej koordinácie v oblasti vonkajšej pomoci, **a to aj prostredníctvom zlepšenej koordinácie s členskými štátmi na miestnej úrovni**, a na harmonizáciu politík a postupov, a najmä s medzinárodnými zásadami účinnosti rozvoja³³. Koordinácia zahŕňa pravidelné a **včasné** konzultácie, častú výmenu informácií počas jednotlivých etáp cyklu pomoci a inkluzívne stretnutia zamerané na koordináciu pomoci, **a to aj na miestnej úrovni**, pričom predstavuje kľúčový krok v procesoch programovania [...].
- 3a. Komisia v prípade potreby a v súlade so zásadou inkluzívneho partnerstva zabezpečuje, aby sa uskutočnili riadne konzultácie s relevantnými zainteresovanými stranami prijímateľov uvedených v prílohe I vrátane organizácií občianskej spoločnosti, miestnych a regionálnych orgánov a aby všetky tieto zainteresované strany mali včas prístup k relevantným informáciám, ktoré im umožnia počas procesu návrhu, vykonávania a súvisiacich procesov monitorovania programov zohrávať zmysluplnú úlohu.**
4. Komisia v spolupráci s členskými štátmi prijíma aj nevyhnutné opatrenia na zabezpečenie koordinácie a komplementarity s multilaterálnymi a regionálnymi organizáciami a subjektmi, ako sú medzinárodné organizácie a finančné inštitúcie, agentúry a darcovia mimo Únie.

³³https://ec.europa.eu/europeaid/policies/eu-approach-aid-effectiveness_en

KAPITOLA III

IMPLEMENTÁCIA

Článok 7

Programovací rámec nástroja IPA

1. Pomoc v rámci nástroja IPA III vychádza z programovacieho rámca nástroja IPA pre dosahovanie špecifických cieľov uvedených v článku 3 ods. 2 a z **tematických priorit uvedených v prílohách II a III**. Programovací rámec nástroja IPA stanovuje Komisia na obdobie trvania viacročného finančného rámca Únie.
2. Programovací rámec nástroja IPA **sa vypracuje v súlade s politickým rámcom a so všeobecnými zásadami stanovenými v článku 6, pričom** sa v ňom náležite zohľadňujú príslušné národné stratégie a sektorové politiky.
 - 2a. **Programovací rámec nástroja IPA zahŕňa orientačné pridelenie finančných prostriedkov Únie na špecifické ciele, ktoré sa uvádzajú v článku 3 ods. 2, ak je to uplatniteľné, rozdelených podľa rokov a umožňuje riešenie vznikajúcich potrieb bez toho, aby bola dotknutá možnosť spojenia pomoci, ktorou sa prispieva k dosiahnutiu rôznych špecifických cieľov.**

[...]
 - [...] 2b. V programovacom rámci nástroja IPA sa uvádzajú ukazovatele pre posudzovanie pokroku pri dosahovaní **očakávaných výsledkov** [...] stanovených [...] **v súlade so špecifickými cieľmi uvedenými v článku 3 ods. 2. Tieto ukazovatele sú v súlade s ukazovateľmi uvedenými v prílohe IV.**

3. 2c. Programovací rámec nástroja IPA prijíma Komisia prostredníctvom vykonávacieho aktu bez toho, aby bol dotknutý odsek 4. Uvedený vykonávací akt sa prijíma v súlade s postupom preskúmania výborom uvedeným v článku 16.
- 2d. *Komisia vykonáva ročné posúdenie vykonávania programovacieho rámca nástroja IPA so zreteľom na vývoj politického rámca uvedeného v článku 6 a na základe ukazovateľov uvedených v odseku 2b. Uvedené posúdenie zahŕňa aj informácie o súčasnom stave pridelených prostriedkov viazaných a naplánovaných podľa jednotlivých prijímateľov, a o tom, ako sa uplatnila zásada spravodlivého rozdelenia („fair-share“) a prístup založený na výkonnosti uvedený v článku 7a. Uvedené posúdenie sa predloží výboru uvedenému v článku 16.*
- 2e. *Na základe uvedeného posúdenia môže Komisia navrhnúť revíziu programovacieho rámca nástroja IPA, podľa potreby v súlade s postupom uvedeným v odseku 2c. Programovací rámec nástroja IPA sa môže zrevidovať aj v nadväznosti na priebežné hodnotenie, ako aj podľa potreby.*
4. Programovací rámec pre cezhraničnú spoluprácu s členskými štátmi prijíma Komisia v súlade s článkom 10 ods. 1 [nariadenia o EÚS].

Článok 7a

Pomoc pre prijímateľov, posudzovanie výsledkov a spravodlivé rozdelenie

1. *O pomoci pre prijímateľov uvedených v prílohe I sa rozhodne v rámci vykonávacích opatrení uvedených v článku 8.*
2. *Pomoc sa zameriava na osobitné okolnosti prijímateľov uvedených v prílohe I a je im prispôsobená, pričom sa zohľadňuje ďalšie úsilie potrebné na splnenie cieľov tohto nariadenia. Potreby a kapacity prijímateľov sa zohľadnia aj v súlade so zásadou spravodlivého rozdelenia s cieľom vyhnúť sa neprimerane nízkej úrovni pomoci v porovnaní s inými prijímateľmi.*
3. *Pomoc sa zameriava na zabezpečenie pokroku u všetkých prijímateľov a líši sa rozsahom a intenzitou, a to v závislosti od výsledkov, ktoré dosahujú, najmä pokiaľ ide o záväzok vykonávať reformy a dosahovanie pokroku v ich vykonávaní, ako aj v závislosti od ich potrieb.*
4. *Pri posudzovaní výsledkov prijímateľov uvedených v prílohe I a rozhodovaní o pomoci, ktorá sa má poskytnúť, sa osobitná pozornosť venuje úsiliu vynakladanému v oblasti právneho štátu a základných práv, demokratických inštitúcií a reformy verejnej správy, ako aj hospodárskeho rozvoja a konkurencieschopnosti.*
5. *Ak sa na základe meraní prostredníctvom ukazovateľov uvedených v článku 7 ods. 2b zistí, že v oblastiach uvedených v odseku 4 došlo k výraznému zhoršeniu dosahovania pokroku alebo že v nich pretrváva nedostatok pokroku zo strany prijímateľa uvedeného v prílohe I, rozsah a intenzita pomoci sa zodpovedajúcim spôsobom upraví v súlade s odsekom 1, a to aj proporčným znížením finančných prostriedkov a ich presmerovaním, pričom by sa malo zabrániť ohrozeniu podpory zlepšovania ľudských práv, demokracie a právneho štátu vrátane podpory občianskej spoločnosti a – v prípade potreby – spolupráce s miestnymi orgánmi. V prípade obnovenia pokroku sa zodpovedajúcim spôsobom upraví aj pomoc v súlade s odsekom 1 s cieľom podporovať ďalej toto úsilie.*

Článok 8

Vykonávacie opatrenia a metódy

1. Pomoc v rámci nástroja IPA III sa implementuje prostredníctvom priameho riadenia alebo nepriameho riadenia v súlade s nariadením o rozpočtových pravidlách prostredníctvom ročných alebo viacročných akčných plánov a opatrení uvedených v hlave II kapitole III [nariadenia o NDICI]. ***Akčné plány a opatrenia sa prijímajú prostredníctvom vykonávacích aktov v súlade s postupom preskúmania uvedeným v článku 16.*** Na toto nariadenie sa uplatňuje hlava II kapitola III [nariadenia o NDICI] s výnimkou článku 24 ods. 1 [oprávnené osoby a subjekty].
2. Podľa tohto nariadenia sa akčné plány môžu prijímať na obdobie najviac siedmich rokov.

Článok 9

Cezhraničná spolupráca

1. Na programy cezhraničnej spolupráce medzi prijímateľmi uvedenými v prílohe I a členskými štátmi sa v súlade s ich potrebami a prioritami orientačne alokuje suma do výšky 3 % finančného krytia.
2. Miera spolufinancovania Únie na úrovni každej priority nesmie presiahnuť **[85 %]** oprávnených výdavkov programu cezhraničnej spolupráce. V prípade technickej pomoci je miera spolufinancovania Únie na úrovni 100 %.
3. Výška predbežného financovania cezhraničnej spolupráce s členskými štátmi **je 50 % z prvých troch rozpočtových záväzkov na program** [...].
4. Ak sa programy cezhraničnej spolupráce v súlade s článkom 12 [nariadenia o EÚS] prerušia, podpora určená na prerušený program podľa tohto nariadenia, ktorá zostáva k dispozícii, sa môže použiť na financovanie akýchkoľvek iných akcií oprávnených podľa tohto nariadenia.

KAPITOLA IV

OPRÁVNENOSŤ A INÉ OSOBITNÉ USTANOVENIA

Článok 10

Oprávnenosť na financovanie v rámci nástroja IPA III

1. [...] **Účasť na postupoch verejného obstarávania, udeľovania grantov a cien v prípade činností financovaných podľa tohto nariadenia je otvorená pre medzinárodné a regionálne organizácie a pre všetky ostatné fyzické osoby, ktoré sú štátnymi príslušníkmi nasledujúcich krajín, ako aj právnické osoby, ktoré sú v nasledujúcich krajinách skutočne usadené:**
 - a) členské štáty, prijímatelia uvedení v prílohe I k tomuto nariadeniu, zmluvné strany Dohody o Európskom hospodárskom priestore a krajiny, na ktoré sa vzťahuje príloha I [nariadenia o NDICI]
 - b) a krajiny, ktorým Komisia umožnila recipročný prístup k vonkajšej pomoci. Recipročný prístup sa môže udeliť na obmedzené obdobie v trvaní aspoň jedného roka, hneď ako krajina udelí oprávnenosť subjektom z Únie a krajín oprávnených podľa tohto nariadenia za rovnakých podmienok. O recipročnom prístupe rozhoduje Komisia po konzultácii s dotknutou prijímateľskou krajinou alebo krajinami.

KAPITOLA V

[EFSD+ A ROZPOČTOVÉ ZÁRUKY

Článok 11

Finančné nástroje a záruka pre vonkajšie činnosti

1. Prijímatelia uvedení v prílohe I sú oprávnení využívať Európsky fond pre udržateľný rozvoj plus (EFSD+) a záruku pre vonkajšie činnosti, ako sa stanovuje v hlave II kapitole IV [nariadenia o NDICI]. Na tento účel prispieva nástroj IPA III na tvorbu rezerv týkajúcu sa záruky pre vonkajšie činnosti, ako sa uvádza v článku 26 [nariadenia o NDICI], odporčne k investíciám uskutočňovaným v prospech prijímateľov uvedených v prílohe I./

KAPITOLA VI

MONITOROVANIE A HODNOTENIE

Článok 12

Monitorovanie, audit, hodnotenie a ochrana finančných záujmov Únie

1. V súvislosti s monitorovaním [...] a podávaním správ [...] sa na toto nariadenie vzťahuje [...] [**článok 31** nariadenia o NDICI]. **Výročná správa uvedená v [článku 31 ods. 5 nariadenie o NDICI] obsahuje aj informácie o záväzkoch a platbách týkajúcich sa jednotlivých nástrojov (nástroja IPA, IPA II a IPA III).**
2. Ukazovatele na monitorovanie implementácie a pokroku [...] nástroja IPA III pri dosahovaní špecifických cieľov stanovených v článku 3 sú uvedené v prílohe IV k tomuto nariadeniu.

3. Ukazovatele pre cezhraničnú spoluprácu s členskými štátmi sa uvádzajú v článku 33 [nariadenia o EÚS].
4. Popri ukazovateľoch uvedených v prílohe IV sa v rámci pre výsledky pomoci z nástroja IPA III zohľadňujú aj správy o rozšírení.
- 4a. Komisia každý rok podáva výboru uvedenému v článku 16 správu o finančnej implementácii tohto nariadenia. Uvedená správa obsahuje:**
- a) viazané sumy;**
 - b) zmluvne dohodnuté sumy;**
 - c) vyplatené sumy;**
 - d) pridelenie záväzkov na špecifické ciele uvedené v článku 3;**
 - e) zmluvne dohodnuté sumy podľa jednotlivých typov prijímateľov (napríklad agentúry členských štátov, medzinárodné organizácie, organizácie občianskej spoločnosti);**
 - f) zmluvne dohodnuté sumy podľa jednotlivých nástrojov plnenia rozpočtu (napríklad granty, kombinované financovanie, rozpočtová podpora).**
- 4b. Informácie o objeme a pridelení pomoci, ktoré obsahuje výročná správa uvedená v článku 12 ods. 1, budú dostupné vo webových databázach.**
- 4c. [Článok 32 nariadenia o NDICI] sa v súvislosti s hodnotením v polovici trvania a so záverečným hodnotením uplatňuje mutatis mutandis.**
5. Popri článku 129 nariadenia o rozpočtových pravidlách, ktorý sa týka ochrany finančných záujmov Únie, musia prijímatelia uvedení v prílohe I v rámci nepriameho riadenia bezodkladne nahlasovať Komisii nezrovnalosti, ktoré boli predmetom primárneho administratívneho alebo súdneho zistenia, vrátane podvodov a naďalej ju informovať o napredovaní správnych a súdnych konaní. Nahlasovanie by sa malo uskutočňovať elektronicky prostredníctvom systému riadenia nezrovnalostí, ktorý zriadila Komisia.

KAPITOLA VII

ZÁVEREČNÉ USTANOVENIA

[...]

[...]

[...]

[...]

[...]

[...]

[...]

Článok 15

Prijatie ďalších vykonávacích predpisov

1. V súlade s postupom preskúmania uvedeným v článku 16 sa musia prijať osobitné pravidlá, ktorými sa určia jednotné podmienky na vykonávanie tohto nariadenia, a to najmä pokiaľ ide o štruktúry, ktoré sa majú zriadiť v rámci prípravy na pristúpenie, a o pomoc pre rozvoj vidieka.
2. [...]

Článok 16

Výbor

1. Komisii pomáha výbor *pre nástroj predvstupovej pomoci* („výbor pre nástroj [...] *IPA III*“). Uvedený výbor je výborom v zmysle [...] nariadenia (EÚ) č. 182/2011 [...].
 - 1a. *Výbor pre nástroj IPA III pomáha Komisii prostredníctvom poskytovania strategických usmernení na účely splnenia cieľov uvedených v článku 3 so zreteľom na ročné posúdenie poskytnuté Komisiou v súlade s článkom 7 ods. 2d a článkom 12 ods. 4a.*
 - 1b. *Ak sa odkazuje na tento článok, uplatňuje sa článok 5 nariadenia (EÚ) č. 182/2011.*
 - 1c. *V rokovanom poriadku výboru pre nástroj IPA III sa stanovujú primerané lehoty, ktorými sa členom výboru umožní, aby včas a účinne preskúmali návrhy vykonávacích aktov a vyjadrili svoje názory v súlade s článkom 3 nariadenia (EÚ) č. 182/2011.*
2. Ak sa má stanovisko výboru získať písomným postupom, tento postup sa ukončí bez výsledku, ak tak v rámci lehoty na vydanie stanoviska rozhodne predseda výboru alebo ak o to požiada jednoduchá väčšina členov výboru.
3. Pozorovateľ z EIB sa zúčastňuje na rokovaní výboru *pre nástroj IPA III* týkajúcich sa otázok spojených s EIB.
4. Výbor pre nástroj IPA III pomáha Komisii a má tiež právomoc prijímať právne akty a záväzky podľa nariadenia (ES) č. 1085/2006 a nariadenia č. 231/2014, ako aj vykonávať článok 3 nariadenia (ES) č. 389/2006.
5. Výbor pre nástroj IPA III nemá právomoc prispievať na program Erasmus+, ako sa uvádza v článku [...] *3a* ods. 3.

Článok 17

Poskytovanie informácií, komunikácia a zverejňovanie

[...]

- ³⁴1. *Prijemcovia finančných prostriedkov Únie priznávajú pôvod a zabezpečujú viditeľnosť finančných prostriedkov Únie, najmä pri podpore činností a ich výsledkov, tým, že poskytujú ucelené, účinné a primerané ciele informácie rôznym cieľovým skupinám vrátane médií a verejnosti.*
2. *Komisia vykonáva v súvislosti s týmto nariadením a jeho činnosťami a výsledkami informačné a komunikačné činnosti. Finančnými zdrojmi pridelenými na toto nariadenie sa tiež prispieva k inštitucionálnej komunikácii o politických prioritách Únie, pokiaľ sa tieto priority priamo týkajú cieľov uvedených v článku 3.*
3. *V dôsledku bezpečnostných otázok alebo miestnych politicky citlivých záležitostí môže byť vhodnejšie alebo potrebné obmedziť komunikačné činnosti alebo činnosti na zviditeľnenie v určitých krajinách alebo oblastiach alebo počas určitých období. V takých prípadoch sa cieľová skupina a nástroje na zviditeľnenie, produkty a kanály, ktoré sa majú použiť na podporu danej činnosti, určia v jednotlivých prípadoch na základe konzultácie a dohody s Úniou. Ak je potrebná rýchla intervencia v rámci reakcie na náhlu krízu, nie je potrebné bezodkladne vypracovať úplný plán komunikácie a zviditeľnenia. V takýchto situáciách sa však podpora Únie primerane uvádza od začiatku.]*

³⁴ *Tieto ustanovenia sa majú zosúladiť s konečným znením článkov 36 a 37 nariadenia o NDICI.*

Článok 18

Prechodné ustanovenia

1. Toto nariadenie nemá až do ukončenia dotknutých akcií vplyv na ich pokračovanie ani zmenu podľa nariadenia č. 231/2014 [IPA II] a nariadenia (ES) č. 1085/2006 [IPA], ktoré sa na tieto akcie aj naďalej vzťahujú až do ich ukončenia. Na tieto akcie sa vzťahuje hlava II kapitola III [nariadenia o NDICI], predtým v rámci nariadenia č. 236/2014, s výnimkou článku 24 ods. 1.
2. Z finančného krytia nástroja IPA III sa môžu uhrádzať aj výdavky na technickú a administratívnu pomoc potrebné na zabezpečenie prechodu medzi nástrojom IPA III a opatreniami prijatými v rámci predchádzajúceho nástroja, ktorým bol IPA II, **ako aj výdavky na všetky činnosti súvisiace s prípravou nasledujúceho programu predvstupovej pomoci.**
3. V prípade potreby možno do rozpočtu na obdobie po roku 2027 zahrnúť rozpočtové prostriedky na pokrytie výdavkov uvedených v článku 4 ods. 2, aby sa umožnilo riadenie akcií, ktoré ešte nie sú ukončené.

Článok 19

Nadobudnutie účinnosti

Toto nariadenie nadobúda účinnosť [...] [dvadsiatym] dňom po jeho uverejnení v *Úradnom vestníku Európskej únie*.

Uplatňuje sa od 1. januára 2021.

Toto nariadenie je záväzné v celom rozsahu a priamo uplatniteľné vo všetkých členských štátoch.

V Bruseli

Za Európsky parlament

predseda

Za Radu

predseda

PRÍLOHA I

Albánsko

Bosna a Hercegovina

Island

Kosovo*

Čierna Hora

Srbsko

Turecko

[...] *Severomacedónska republika*

* Týmto označením nie sú dotknuté pozície k štatútu a označenie je v súlade s rezolúciou BR OSN č. 1244/1999 a so stanoviskom Medzinárodného súdneho dvora k vyhláseniu nezávislosti Kosova.

PRÍLOHA II

Tematické priority pomoci

Pomoc sa môže podľa potreby poskytnúť na riešenie týchto tematických priorít, a *to aj prostredníctvom regionálnej spolupráce*:

- a) **Zriadenie a podpora riadneho fungovania demokratických inštitúcií a inštitúcií potrebných na zabezpečenie právneho štátu, a to už od rannej fázy.** Intervencie v tejto oblasti sa zameriavajú na: zriadenie nezávislých, *odpolitizovaných*, zodpovedných a efektívnych súdnych systémov vrátane transparentného prijímania zamestnancov založeného na zásluhách a presadzovania justičnej spolupráce, systémov hodnotenia a povyšovania a účinných disciplinárnych postupov v prípadoch protiprávneho konania; *prístup k spravodlivosti*; [...] ; podporu a ochranu ľudských práv *vrátane podpory rodovej rovnosti a práv dieťaťa*, práv osôb patriacich k menšinám vrátane *národnostných menšín*, Rómov, ako aj lesbičiek, gejov, bisexuálnych, transrodových a intersexuálnych osôb, a základných slobôd [...], *zabezpečenie bezpečného prostredia priaznivého pre neobmedzované uplatňovanie slobody prejavu a nezávislosť médií*.
- aa) **Posilnenie kapacít s cieľom čeliť výzvam, ktoré spôsobuje migrácia.** Intervencie v tejto oblasti sa zameriavajú na: *výmenu relevantných informácií*, zabezpečenie zriadenia spoľahlivých systémov na ochranu hraníc, riadenie migračných tokov a *boj proti nelegálnej migrácii*, [...] *ako aj na poskytovanie [...] medzinárodnej ochrany tým, ktorí ju potrebujú*;

- ab) Posilnenie schopnosti potrebnej na zaistenie bezpečnosti. Intervencie v tejto oblasti sa zameriavajú na:** vytvorenie účinných nástrojov na predchádzanie organizovanej trestnej činnosti, obchodovaniu s ľuďmi a *s ručnými a ľahkými zbraňami*, prevádzkačstvu, praniu špinavých peňazí/financovaniu terorizmu a korupcii, ako aj na boj proti týmto javom; **podporu posilnenej spolupráce s Úniou v oblasti boja proti terorizmu a radikalizácii.**
- ac) Posilnenie kapacity strategickej komunikácie vrátane komunikácie s verejnosťou o reformách potrebných na splnenie kritérií na členstvo v EÚ. Úsilie v tejto oblasti sa zameriava na podporu ďalšieho rozvoja nezávislých a pluralitných médií a mediálnej gramotnosti a slúži okrem iného ako prostriedok na zvýšenie odolnosti štátov a spoločnosti voči dezinformáciám a iným formám hybridných hrozieb.**
- b) Reforma verejnej správy v súlade so zásadami dobrej správy vecí verejných, najmä zásadami verejnej správy.** Intervencie sa zameriavajú na: posilnenie rámcov reformy verejnej správy, *a to aj v oblasti verejného obstarávania*; zlepšenie strategického plánovania a inkluzívnu a na dôkazoch založenú politiku a legislatívny vývoj; zvýšenie profesionalizácie a depolitizácie verejnej služby začlenením meritokratických zásad; podporu transparentnosti a povinnosti zodpovedať sa; zlepšenie kvality a poskytovania služieb vrátane primeraných administratívnych postupov a využívania elektronickej verejnej správy zameranej na občanov; posilnenie riadenia verejných financií a tvorby spoľahlivých štatistík.
- c) Dosiahnutie štandardov Únie v hospodárstve vrátane fungujúceho trhového hospodárstva, ako aj [...] posilnenie správy fiškálnych a ekonomických záležitostí:** Intervencie sa zamerajú na podporu účasti na procese programu hospodárskych reforiem a systematickej spolupráce s medzinárodnými finančnými inštitúciami na základoch hospodárskej politiky. Zväčšenie kapacity na posilnenie makroekonomickej stability a podpora pokroku pri premene na fungujúce trhové hospodárstvo so schopnosťou čeliť konkurenčným tlakom a trhovým silám v rámci Únie[...].

- ca) *Posilnenie dobrých susedských vzťahov, regionálnej stability a vzájomnej spolupráce, a to aj prostredníctvom podpory nadväzovania kontaktov medzi ľuďmi a konštruktívnych iniciatív.*
- d) **Posilnenie kapacity Únie a jej partnerov pri predchádzaní konfliktom, budovaní mieru a riešení situácie pred začiatkom krízy a po jej skončení**, a to aj prostredníctvom včasného varovania a analýzy rizík citlivých z hľadiska konfliktov; [...] opatrení týkajúcich sa zmierenia, budovania mieru a budovania dôvery ľudí, podpora budovania kapacít na podporu akcií v oblasti bezpečnosti a rozvoja (ďalej len „CBSD“).
- e) **Posilnenie kapacít organizácií občianskej spoločnosti** a organizácií sociálnych partnerov vrátane profesionálnych združení v prijímateľských krajinách uvedených v prílohe I a podpora nadväzovania kontaktov na všetkých úrovniach medzi organizáciami, ktoré majú sídlo v Únii, a organizáciami, ktoré majú sídlo v prijímateľských krajinách uvedených v prílohe I, aby sa im umožnilo zapojiť sa do účinného dialógu s verejnými a súkromnými aktérmi.
- f) **Podpora zosúladenia pravidiel**, noriem, politík a postupov **partnerských krajín** s pravidlami, normami, politikami a postupmi Únie vrátane pravidiel štátnej pomoci.
- fa) *podpora rodovej rovnosti a posilnenie postavenia žien a dievčat. Intervencie v tejto oblasti sa zameriavajú na vytvorenie priaznivejšieho prostredia s cieľom naplňať práva dievčat a žien a dosiahnuť skutočné a hmatateľné zlepšenie v oblasti rodovej rovnosti, a to aj prostredníctvom zabezpečenia fyzickej a duševnej integrity dievčat a žien, podpory ich hospodárskych a sociálnych práv a posilňovania vplyvu a účasti dievčat a žien, a to aj prostredníctvom podpory rodového rozpočtovania a zberu údajov rozčlenených podľa pohlavia a veku.*

- g) **Posilnenie prístupu k vzdelávaniu, odbornej príprave a celoživotnému vzdelávaniu a ich kvality na všetkých úrovniach a poskytovanie podpory kultúrnemu a kreatívnemu priemyslu.** Intervencie v tejto oblasti sa zameriavajú na: podporu rovnosti prístupu ku kvalitnému vzdelávaniu a starostlivosti v ranom detstve, základnému a sekundárnemu vzdelávaniu, zlepšovanie poskytovania základných zručností; zvýšenie dosahovaného stupňa vzdelania, *riešenie problému úniku mozgov*, zníženie miery predčasného ukončovania školskej dochádzky a posilnenie odbornej prípravy učiteľov. Rozvoj systémov odborného vzdelávania a prípravy (OVP) a podpora systémov učenia sa na pracovisku s cieľom uľahčiť prechod na trh práce, a *to aj pre osoby so zdravotným postihnutím*; zvýšenie kvality a relevantnosti vysokoškolského vzdelávania a *výskumu*; podpora činností súvisiacich s absolventmi; zlepšenie prístupu k celoživotnému vzdelávaniu a podpora investícií do *prístupnej* infraštruktúry v oblasti *inkluzívneho* vzdelávania a odbornej prípravy, najmä s cieľom obmedziť územné rozdiely a podporiť nesegregované vzdelávanie, a to aj využitím *prístupných* digitálnych technológií.
- h) **Podpora kvalitnej zamestnanosti a prístupu na trh práce.** Intervencie v tejto oblasti sa zameriavajú na: riešenie vysokej nezamestnanosti a nečinnosti podporovaním trvalo udržateľnej integrácie na trhu práce, predovšetkým mladých ľudí [najmä tých, ktorí nie sú zamestnaní ani nie sú v procese vzdelávania alebo odbornej prípravy (NEET)], žien, dlhodobo nezamestnaných a všetkých nedostatočne zastúpených skupín. Opatreniami sa má stimulovať kvalita vytvárania pracovných miest a podporovať účinné presadzovanie pravidiel a noriem práce na celom území. Ostatnými kľúčovými oblasťami intervencie sú podpora rodovej rovnosti a *mládeže*, podpora zamestnateľnosti a produktivity, prispôsobovanie sa pracovníkov a podnikov zmenám, zavedenie udržateľného sociálneho dialógu a modernizácia a posilňovanie inštitúcií trhu práce, napríklad verejných služieb zamestnanosti a inšpektorátu práce.

- i) **Podpora sociálnej ochrany a začlenenia a boj proti chudobe.** Intervencie v tejto oblasti sa zameriavajú na modernizáciu systémov sociálnej ochrany s cieľom poskytovať účinnú, efektívnu a primeranú ochranu vo všetkých etapách života, *presadzovanie prechodu z inštitucionálnej na rodinnú a komunitnú starostlivosť*, posilňovanie sociálneho začlenenia, presadzovanie rovnosti príležitostí a riešenie nerovností a chudoby. Intervencie v tejto oblasti sa zameriavajú na: začlenenie marginalizovaných komunit, ako sú Rómovia; boj proti diskriminácii z dôvodu pohlavia, [...] *rasy, farby pleti*, etnického *alebo sociálneho* pôvodu, *genetických vlastností, jazyka*, náboženstva alebo viery, *politického alebo akéhokoľvek iného zmyšľania, príslušnosti k národnostnej menšine, majetku, pôvodu*, zdravotného postihnutia, veku alebo sexuálnej orientácie; zlepšenie prístupu k dostupným, udržateľným a vysokokvalitným službám, ako sú vzdelávanie a starostlivosť v ranom detstve, bývanie, zdravotná starostlivosť a základné sociálne služby a dlhodobá starostlivosť, a to aj prostredníctvom modernizácie systémov sociálnej ochrany.
- j) **Podpora inteligentnej, udržateľnej, inkluzívnej a bezpečnej dopravy a odstránenie prekážok v kľúčových sieťových infraštruktúrach** investovaním do projektov s vysokou [...] *európskou pridanou* hodnotou [...]. Investície by sa mali uprednostňovať podľa ich relevantnosti pre spojenia TEN-T s EÚ, príspevok k udržateľnej mobilite, zníženie emisií, vplyv na životné prostredie a bezpečnú mobilitu v súlade s reformami podporovanými Zmluvou o založení Dopravného spoločenstva.
- ja) **Posilnenie energetickej bezpečnosti a diverzifikácie.** Intervencie v tejto oblasti sa zameriavajú na zvyšovanie energetickej efektívnosti a výroby, ako aj diverzifikáciu dodávateľských krajín a trás.
- k) **Zlepšenie prostredia pre súkromný sektor a konkurencieschopnosti podnikov** vrátane inteligentnej špecializácie ako kľúčových hybných síl rastu, vytvárania pracovných miest a súdržnosti. Uprednostnia sa projekty, ktoré zlepšujú podnikateľské prostredie.

- l) **Zlepšenie prístupu k digitálnym technológiám a službám a posilnenie výskumu, technologického rozvoja a inovácie** investovaním do *budovania kapacít v rámci systémov v oblasti výskumu a inovácie, do programov mobility a grantových programov prijatých na podporu zásady vedeckej excelentnosti*, do digitálnej pripojiteľnosti, digitálnej dôvery a bezpečnosti, digitálnych zručností a podnikavosti, ako aj výskumnej infraštruktúry a priaznivého prostredia a do podpory nadväzovania kontaktov a spolupráce. *Intervencie v tejto oblasti sa zameriavajú aj na vytvorenie centier excelentnosti v oblasti výskumu a inovácie s cieľom riešiť problém úniku mozgov týkajúci sa výskumníkov.*
- m) **Prispievanie k zabezpečeniu a bezpečnosti dodávky potravín** a udržiavanie rôznorodých a životaschopných poľnohospodárskych systémov v pulzujúcich vidieckych komunitách.
- n) **Ochrana a zlepšovanie kvality životného prostredia**, riešenie zhoršovania životného prostredia a zastavenie straty biodiverzity, podpora ochrany a udržateľného riadenia suchozemských a morských ekosystémov a obnoviteľných prírodných zdrojov, *investovanie do nakladania s odpadmi a hospodárenia s vodami, ako aj do trvalo udržateľného hospodárenia s chemickými látkami*, podpora efektívneho využívania zdrojov, trvalo udržateľná spotreba a výroba a podpora prechodu na ekologické a obehové hospodárstva, prispievanie k znižovaniu emisií skleníkových plynov, zvyšovanie odolnosti proti zmene klímy a podpora riadenia opatrení v oblasti klímy a informovanosti o nich a podpora energetickej efektívnosti. Nástroj IPA III presadzuje politiky na podporu prechodu na bezpečné a udržateľné nízkouhlíkové hospodárstvo efektívne využívajúce zdroje a posilňuje odolnosť voči katastrofám, ako aj predchádzanie katastrofám, pripravenosť a reakciu na ne. [...].

- o) [...] *Spolupráca s prijímateľmi uvedenými v prílohe I na mierovom využívaní jadrovej energie v oblasti zdravia, poľnohospodárstva a bezpečnosti potravín, a to pri zabezpečení úplného súladu s najprísnejšími medzinárodnými normami; ako aj podpora opatrení zameraných na riešenie následkov pre miestnych obyvateľov, ktorí sú vystavení akejkol'vek radiačnej havárii, a na zlepšenie ich životných podmienok; podpora riadenia vedomostí, odbornej prípravy a vzdelávania v oblastiach týkajúcich sa jadrovej energie.*
- p) *Zvyšovanie schopností agropotravinárskeho sektora a sektora rybného hospodárstva* vysporiadať sa s konkurenčným tlakom a trhovými silami, ako aj postupné zosúladenie s pravidlami a normami Únie pri súčasnom sledovaní hospodárskych, sociálnych a environmentálnych cieľov vo vyváženom územnom rozvoji vidieckych a pobrežných oblastí.
-

PRÍLOHA III

Tematické priority pomoci pre cezhraničnú spoluprácu medzi prijímateľmi uvedenými v prílohe I

V záujme podpory dobrých susedských vzťahov, integrácie Únie a sociálno-ekonomického rozvoja [...] sa pomoc pre cezhraničnú spoluprácu *medzi prijímateľmi uvedenými v prílohy I* môže podľa potreby poskytnúť na riešenie týchto tematických priorít:

- (a) podpora zamestnanosti, pracovnej mobility a cezhraničného sociálneho a kultúrneho začlenenia okrem iného prostredníctvom: integrácie cezhraničných trhov práce vrátane cezhraničnej mobility; spoločných miestnych iniciatív v oblasti zamestnanosti; informačných a poradenských služieb a spoločnej odbornej prípravy; rodovej rovnosti; rovnosti príležitostí; integrácie komunit príst'ahovalcov a zraniteľných skupín; investícií do verejných služieb zamestnanosti a podpory investícií do verejného zdravia a sociálnych služieb;
- (b) ochrana životného prostredia a podpora adaptácie na zmenu klímy a jej zmiernenie, prevencia a riadenie rizika okrem iného prostredníctvom: spoločných akcií na ochranu životného prostredia; podpory udržateľného využívania prírodných zdrojov, koordinovaného námorného priestorového plánovania, efektívneho využívania zdrojov a obehového hospodárstva, obnoviteľných zdrojov energie a prechodu na bezpečné a udržateľné nízkouhlíkové, ekologické hospodárstvo; **zlepšenia nakladania s odpadmi a hospodárenia s vodami**, podpory investícií s cieľom riešiť konkrétne riziká a zabezpečiť odolnosť voči katastrofám a prevenciu katastrof, pripravenosť a reakciu;
- (c) podpora udržateľnej dopravy a zlepšenie verejnej infraštruktúry okrem iného prostredníctvom: zníženia izolácie zlepšením prístupu k doprave, digitálnym sieťam a službám a prostredníctvom investícií do cezhraničných vodohospodárskych, odpadových a energetických systémov a zariadení;

- (d) podpora digitálnej ekonomiky a spoločnosti okrem iného prostredníctvom zavádzania digitálnej pripojiteľnosti, rozvoja služieb elektronickej verejnej správy, digitálnej dôvery a bezpečnosti, ako aj digitálnych zručností a podnikavosti;
- (e) podpora cestovného ruchu a kultúrneho a prírodného dedičstva;
- (f) investície do mládeže, vzdelávania a zručností okrem iného prostredníctvom: rozvoja a implementácie spoločného vzdelávania, odbornej prípravy, systémov odbornej prípravy a infraštruktúry podporujúcej spoločné mládežnícke činnosti;
- (g) podpora miestnej a regionálnej správy vecí verejných a posilnenie plánovania a administratívnej kapacity miestnych a regionálnych orgánov;
- (h) posilnenie konkurencieschopnosti, podnikateľského prostredia a rozvoj malých a stredných podnikov, obchodu a investícií okrem iného prostredníctvom propagácie a podpory podnikavosti, najmä malých a stredných podnikov a rozvoja miestnych cezhraničných trhov a internacionalizácie;
- (i) Posilnenie výskumu, technologického rozvoja, inovácie a digitálnych technológií okrem iného prostredníctvom podpory zdieľania ľudských zdrojov, ***budovania kapacít v rámci systémov v oblasti výskumu a inovácie, programov mobility a grantových programov prijatých na podporu zásady vedeckej excelentnosti*** a zariadení na výskum a vývoj technológií.

PRÍLOHA IV

Zoznam kľúčových ukazovateľov výkonnosti

Na pomoc pri meraní prínosu Únie k dosiahnutiu [...] špecifických cieľov sa použije tento zoznam kľúčových ukazovateľov výkonnosti *nástroja IPA III*:

1. Zložený ukazovateľ³⁵ [...] ***pokroku, ktorý prijímatelia uvedení v prílohe I dosahujú*** v základných oblastiach politických [...] kritérií (vrátane demokracie, právneho štátu (súdnictva, boja proti korupcii a organizovanej trestnej činnosti) a ***základných*** [...] práv ***vrátane slobody médií***), ***ako aj v dobrých susedských vzťahoch*** (zdroj: Európska komisia).
2. [...] ***Pokrok, ktorý prijímatelia uvedení v prílohe I dosahujú***, pokiaľ ide o reformu verejnej správy (zdroj: Európska komisia).
3. Zložený ukazovateľ [...] ***pokroku, ktorý prijímatelia uvedení v prílohe I dosahujú pri zosúladiovaní s acquis EÚ*** (zdroj: Európska komisia).
4. Zložený ukazovateľ [...] ***pokroku, ktorý prijímatelia uvedení v prílohe I dosahujú*** v základných oblastiach hospodárskych kritérií (fungujúce trhové hospodárstvo a konkurencieschopnosť) (zdroj: Európska komisia).
5. Verejné výdavky na sociálne zabezpečenie (percentuálny podiel HDP) (zdroj: MOP) alebo miera zamestnanosti (zdroj: [...] ***oficiálne*** štatistiky).
6. Digitálna priepasť medzi prijímateľmi a priemerom EÚ (zdroj: index DESI Európskej komisie).
7. Skóre vzdialenosti od hranice (Doing Business) (zdroj: Svetová banka).

³⁵ Tri zložené ukazovatele vypracováva Európska komisia na základe správ o rozširovaní, ktoré takisto čerpajú z viacerých nezávislých zdrojov.

8. Energetická náročnosť meraná z hľadiska primárnej energie a HDP (zdroj: EUROSTAT).
9. Znížené alebo nevyprodukované emisie skleníkových plynov (ekvivalent CO₂ v tisíckach ton) s podporou EÚ.
10. [...]

Ukazovatele budú v prípade potreby rozčlenené podľa [...] **rodu**.

